

Nationaal Groeifonds (XIX)

Rapport bij het Jaarverslag 2022

2023

Vooraf

Verantwoordingsonderzoek 2022

De Algemene Rekenkamer doet ieder jaar onderzoek naar de verantwoording die ministers in hun jaarverslagen afleggen over hun bestedingen, hun bedrijfsvoering en hun beleid. Dit noemen we het verantwoordingsonderzoek. Onze centrale vragen in dit jaarlijkse verantwoordingsonderzoek zijn:

- Is het geld in het afgelopen jaar ontvangen, besteed en verantwoord volgens de regels?
- Waren de zaken op het departement goed geregeld?
- Heeft het beleid de gewenste resultaten opgeleverd?

Op basis van deze vragen beschrijven wij per begrotingshoofdstuk of de verantwoordelijke ministers hun zaken op orde hebben. Zoals onze wettelijke taak voorschrijft, geven wij daarbij ook oordelen over de financiële informatie, de kwaliteit van de bedrijfsvoering en de totstandkoming van de bedrijfsvoerings- en beleidsinformatie in de jaarverslagen van de ministers. Pas nadat zij de verklaring van goedkeuring van de Algemene Rekenkamer bij de rijksrekening en rijkssaldibalans hebben ontvangen, kunnen de Staten-Generaal per begrotingshoofdstuk decharge verlenen aan de verantwoordelijke minister. Bijlage 1 bevat een uitgebreidere toelichting op ons verantwoordingsonderzoek.

Dit rapport heeft betrekking op het *Jaarverslag 2022* van het Nationaal Groeifonds. Onze overige publicaties in het kader van het verantwoordingsonderzoek 2022 vindt u op www.rekenkamer.nl/verantwoordingsonderzoek-2022. Hier vindt u ook ons rapport *Staat van de rijksverantwoording 2022*. Hierin nemen wij de verklaring van goedkeuring van de rijksrekening op. Ook bevat deze publicatie een overkoepelende uiteenzetting over het verantwoordingsonderzoek 2022.

Inhoud

1. **Onze conclusies | 4**
  2. **Feiten en cijfers | 5**
  3. **Financiële informatie | 7**
  4. **Bedrijfsvoering | 8**
    - 4.1 Ontwikkelingen in de bedrijfsvoering | 8
    - 4.2 Onderzoeksuitkomsten totstandkoming bedrijfsvoeringsinformatie | 9
  5. **Beleidsresultaten | 10**
    - 5.1 Onderzoeksuitkomsten totstandkoming beleidsinformatie | 10
  6. **Reactie minister | 11**
    - 6.1 Reactie minister van EZK | 11
- Bijlagen | 12**
- Bijlage 1 Over het verantwoordingsonderzoek | 12
- Bijlage 2 Literatuur | 17

1. Onze conclusies

Het kabinet verwacht dat er in de toekomst meer geld nodig is voor bijvoorbeeld zorg, het klimaat en de pensioenen. Daarom wil het kabinet met het Nationaal Groeifonds (NGF) het verdienvermogen duurzaam versterken, door extra investeringen in onder andere kennis en innovatie. Tot en met het begrotingsjaar 2022 werd het geld uit het NGF naar de departementale begrotingen overgeheveld van ministers die de goedgekeurde projecten uitvoeren en verantwoorden. In het jaarverslag over 2022 van het NGF is geen financiële verantwoordingsinformatie opgenomen. Daarom geven we geen financieel oordeel bij dit jaarverslag. Per 1 januari 2023 krijgt het NGF de vorm van een begrotingsfonds en zal het jaarverslag 2023 wél financiële verantwoordingsinformatie bevatten.

Verder in het rapport

- Hoofdstuk 2 Feiten en cijfers
- Hoofdstuk 3 Financiële informatie
- Hoofdstuk 4 Bedrijfsvoering
- Hoofdstuk 5 Beleidsresultaten
- Hoofdstuk 6 Reactie minister

2.

Feiten en cijfers

De minister van EZK is medeverantwoordelijk voor het Nationaal Groeifonds (NGF), waarmee het kabinet het 'structureel verdienvermogen' van Nederland duurzaam wil versterken. Het fonds is tot en met 2022 vormgegeven als een zogenoemde niet-departementale begroting. De ministers van EZK en Financiën zijn gezamenlijk fondsbeheerder; de minister van EZK dient de ontwerpbegroting in en biedt het jaarverslag aan het parlement aan.

Bij introductie van het Nationaal Groeifonds stelde het kabinet € 20 miljard beschikbaar, gespreid over de periode 2021-2025. Bij de 1e suppletoire begroting 2022 kortte het kabinet € 660 miljoen op het NGF, als dekking voor enkele grote budgettaire problemen. Verder is in de ontwerpbegroting 2023 het budget verlaagd met € 381 miljoen. Daarmee dekt het kabinet enkele moties af die werden ingediend tijdens de Algemene Politieke Beschouwingen in 2022 (Minister van EZK, 2022; 2023a).

Het kabinet kent het geld uit het NGF op 3 manieren toe: via een reservering, via een voorwaardelijke toekenning of via een onvoorwaardelijke toekenning. Alleen bij onvoorwaardelijke toekenningen worden middelen overgeboekt naar het desbetreffende departement dat het projectvoorstel heeft ingediend, zoals de ministeries van IenW, OCW, SZW en EZK. Zij hebben de projecten voor bedrijven, kennisinstellingen of andere partijen ingediend en kunnen nu verplichtingen aangaan en betalingen doen voor goedgekeurde projecten. Over de voortgang van de projecten verantwoorden de betreffende ministers zich op hun departementale begroting.

Het *Jaarverslag 2022* meldt dat voor 3 infrastructuurprojecten aanvankelijk een reservering was gemaakt van in totaal € 2,5 miljard. Deze middelen zijn naar aanleiding van het coalitieakkoord van het kabinet-Rutte IV overgeheveld naar het Mobiliteitsfonds.

In het *Jaarverslag 2022* van het NGF is een overzicht opgenomen van goedgekeurde projecten. In totaal is € 2.008 miljoen gereserveerd voor projecten, € 2.235 miljoen voorwaardelijk toegekend en € 3.533 miljoen onvoorwaardelijk toegekend. De voortgang van de projecten verantwoordt de betreffende minister op zijn departementale begroting. In het NGF-jaarverslag is geen financiële verantwoordingsinformatie opgenomen omdat in 2022 *ten laste van het fonds* geen verplichtingen zijn aangegaan of uitgaven zijn gedaan noch ontvangsten hebben plaatsgevonden.

Ontwikkelingen

Het jaarverslag over 2022 betreft een verslag van een zogenoemde niet-departementale begroting (XIX). De Algemene Rekenkamer (2020) en de Raad van State (2020) adviseerden in 2020 om het NGF als begrotingsfonds in te richten volgens artikel 2.11 van de Comptabiliteitswet 2016. Voor zo'n begrotingsfonds is een afzonderlijke instellingswet nodig. Die is per 1 augustus 2022 met de Tijdelijke wet Nationaal Groeifonds in werking getreden. Hiermee kan de niet-departementale begroting van het NGF met ingang van het begrotingsjaar 2023 worden omgezet in een begrotingsfonds. Er zal vanaf het begrotingsjaar 2023 een jaarverslag worden opgesteld met financiële verantwoordingsinformatie waarbij de Algemene Rekenkamer een financieel oordeel kan geven. Voordeel van een begrotingsfonds is onder andere dat de doelstellingen van het fonds in die instellingswet worden vastgelegd en dat het parlement beter zijn budgetrecht kan uitoefenen en beter zijn controlerende rol kan invullen. Nieuw is dat ook bedrijven, kennisinstellingen en andere partijen vanaf dat moment rechtstreeks een subsidie kunnen aanvragen.

Vorig jaar vroegen we aandacht voor de doeltreffendheid en doelmatigheid van het NGF. Om daarover zinvolle uitspraken te kunnen doen, zou de minister haar informatievoorziening zodanig moeten organiseren dat zij met de gegevens over de afzonderlijke projecten ook uitspraken kan doen over het hele fonds. Met die informatie kan het parlement beoordelen of het geld uit het NGF goed is besteed. De minister van EZK (2023b) heeft in een brief aan het parlement aangekondigd dat zij bezig is de monitoring en evaluatie uit te werken. Zij zal daarbij rekening houden met onze aanbevelingen.

3.

Financiële informatie

In dit hoofdstuk bespreken we de resultaten van ons onderzoek naar de financiële verantwoordingsinformatie in het *Jaarverslag 2022* van het NGF.

We geven oordelen over zowel de rechtmatigheid als de betrouwbaarheid en ordelijkheid van de financiële verantwoordingsinformatie. Een financiële transactie, zoals een uitgave, is rechtmatig als deze voldoet aan relevante Nederlandse en Europese regelgeving. Voldoet een uitgave niet aan deze regelgeving, dan is de uitgave onrechtmatig. De rechtmatigheid van een uitgave is onzeker als onduidelijk is of een uitgave voldoet aan deze regelgeving.

Financiële verantwoordingsinformatie in het jaarverslag is betrouwbaar als deze overeenkomt met de werkelijk aangegane verplichtingen, uitgaven en ontvangsten. Ordelijk wil zeggen dat de informatie op een beheerste wijze tot stand is gekomen.

In het vorige hoofdstuk gaven we aan dat het NGF nog geen begrotingsfonds was in 2022. Tot en met het begrotingsjaar 2022 worden via budgetoverheveling de middelen toegevoegd aan de begrotingen van de vakdepartementen die de goedgekeurde projecten uitvoeren. Over de voortgang van de projecten verantwoorden de betreffende ministers zich op hun departementale begroting.

In het NGF-jaarverslag is geen financiële verantwoordingsinformatie opgenomen omdat in 2022 *ten laste van het fonds* geen verplichtingen zijn aangegaan of uitgaven zijn gedaan noch ontvangsten hebben plaatsgevonden. Daarom geven we geen financieel oordeel bij het jaarverslag.

4.

Bedrijfsvoering

In dit hoofdstuk bespreken we de resultaten van ons onderzoek naar de informatie die de minister van EZK heeft opgenomen in het *Jaarverslag 2022* van het Nationaal Groeifonds over de bedrijfsvoering van dit fonds. In § 4.1 gaan we nader in op ontwikkelingen in de bedrijfsvoering. We sluiten dit hoofdstuk af met de uitkomsten van ons onderzoek naar de totstandkoming van de informatie over de bedrijfsvoering die de minister van EZK in het *Jaarverslag 2022* verstrekt (§ 4.2).

4.1 Ontwikkelingen in de bedrijfsvoering

In het vorige verantwoordingsonderzoek vroegen we aandacht voor de totstandkoming van de bedrijfsvoeringsparagraaf in het jaarverslag. Daarvoor had het NGF nog geen beschrijving. In 2022 is specifiek voor het NGF een administratieve organisatie opgesteld voor zowel de totstandkoming van de begrotingsstukken, als het jaarverslag en de daarin opgenomen bedrijfsvoeringsparagraaf. De beschrijving bevat maatregelen voor de reconstrueerbaarheid van het proces van totstandkoming van de begroting en het jaarverslag. Deze beschrijving, die ook de verantwoordelijkheden en bevoegdheden bevat, zal naar verwachting in 2023 definitief worden vastgesteld.

4.2 Onderzoeksuitkomsten totstandkoming bedrijfsvoeringsinformatie

Wij hebben ook de totstandkoming van de bedrijfsvoeringsinformatie in het jaarverslag onderzocht.

Wij hebben onderzocht of de bedrijfsvoeringsinformatie in het *Jaarverslag 2022* van het NGF betrouwbaar tot stand is gekomen. In deze paragraaf beschrijven we onze feitelijke bevindingen zonder conclusie. Over de betrouwbare totstandkoming hebben wij geen bevindingen.

Wij hebben ook onderzocht of de bedrijfsvoeringsinformatie in strijd is met de financiële verantwoordingsinformatie. Wij stellen vast dat de bedrijfsvoeringsinformatie niet in strijd is met de financiële verantwoordingsinformatie.

5.

Beleidsresultaten

In dit hoofdstuk geven we ons oordeel over de totstandkoming van de beleidsinformatie in het *Jaarverslag 2022* van het Nationaal Groeifonds.

5.1 Onderzoeksuitkomsten totstandkoming beleidsinformatie

Wij hebben onderzocht of de beleidsinformatie in het *Jaarverslag 2022* van het NGF betrouwbaar tot stand is gekomen. In deze paragraaf beschrijven we onze feitelijke bevindingen zonder conclusie. Over de betrouwbare totstandkoming hebben wij geen bevindingen.

Wij hebben ook onderzocht of de beleidsinformatie in strijd is met de financiële verantwoordingsinformatie. Wij stellen vast dat de beleidsinformatie niet in strijd is met de financiële verantwoordingsinformatie.

6.

Reactie minister

De minister van EZK heeft op 24 april 2023 gereageerd op ons conceptrapport. Hieronder geven we haar reactie weer. De reactie van de minister geeft ons geen aanleiding tot een nawoord.

6.1 Reactie minister van EZK

De minister van EZK schrijft:

“Hierbij stuur ik, mede namens de minister van Financiën, u mijn reactie op de voorlopige uitkomsten van uw Verantwoordingsonderzoek 2022 bij Nationaal Groeifonds, begrotingshoofdstuk XIX van de rijksbegroting.

Zoals u aangeeft wordt de doeltreffendheid en doelmatigheid van het Nationaal Groeifonds in 2026 geëvalueerd. Voor het uitvoeren van deze evaluaties wordt een evaluatie- en monitoringsstrategie uitgewerkt. Bij de verdere uitwerking van deze strategie zal rekening worden gehouden met uw aanbevelingen uit het Verantwoordingsonderzoek over het Jaarverslag 2021. Dit geldt ook voor de momenteel lopende tussen-evaluatie van het Nationaal Groeifonds, waarbij de nadruk ligt op de governance.

Tot mijn genoegen concludeert u dat de bedrijfsvoeringinformatie en de beleidsinformatie betrouwbaar tot stand gekomen zijn en niet strijdig zijn met de financiële verantwoordingsinformatie. Gelet op uw positieve oordeel, zie ik geen aanleiding voor een nadere reactie op deze aspecten.”

Bijlagen

Bijlage 1 Over het verantwoordingsonderzoek

In ons jaarlijkse verantwoordingsonderzoek beoordelen wij de jaarverslagen die de ministers op Verantwoordingsdag aanbieden aan de Staten-Generaal. Wij onderzoeken ook per begrotingsjaar de bedrijfsvoering en beleidsresultaten van de ministeries.

Wij voeren ons onderzoek uit op basis van de internationale principes en standaarden voor rekenkamers (International Standards of Supreme Audit Institutions, ISSAI's) die onderdeel zijn van de INTOSAI Framework of Professional Pronouncements (IFPP; zie <https://www.issai.org>). We houden daarbij rekening met het controlebestel waarin ook de Auditdienst Rijk (ADR) als intern controleur het jaarverslag certificeert. Voor haar oordeel maakt de Algemene Rekenkamer daarom zoveel mogelijk gebruik van de resultaten van de werkzaamheden van de ADR volgens de Comptabiliteitswet 2016.

Ons kwaliteitssysteem vereist dat wij onafhankelijk, integer en deskundig zijn, gedegen onderzoek doen, onze oordelen goed onderbouwen met feiten en daarover helder rapporteren. We waarborgen de kwaliteit van onze onderzoeksrapporten op verschillende manieren, onder andere door interne kwaliteitstoetsen uit te voeren.

Deze bijlage beschrijft kort de manier waarop wij ons verantwoordingsonderzoek uitvoeren. Een uitgebreide methodologische verantwoording staat op www.rekenkamer.nl/verantwoordingsonderzoek-2022.

Financiële informatie

De financiële verantwoordingsinformatie die wij onderzoeken bestaat uit de rijksrekening en de rijkssaldibalans uit het Financieel Jaarverslag van het Rijk, en de jaarverslagen van de ministeries (artikel 7.12 CW 2016, 1e lid onder c). De minister van Financiën is verantwoordelijk voor het opmaken van het Financieel Jaarverslag van het Rijk (artikel 2.29 CW 2016, 3e lid).

Wij onderzoeken of:

- de financiële verantwoordingsinformatie in de rijksrekening en de rijkssaldibalans aansluit op de financiële verantwoordingsinformatie in de verantwoordingsstaten en de saldibalansen in de jaarverslagen van de ministeries (artikel 3.8 CW 2016, 2e lid);
- de financiële verantwoordingsinformatie in de jaarverslagen van de ministeries aan de wettelijke eisen voldoet.

Op basis van ons onderzoek geven wij een verklaring van goedkeuring bij de rijksrekening en de rijkssaldibalans (artikel 7.14 CW 2016, 2e lid). Deze verklaring is een voorwaarde voor de Staten-Generaal om, aan de hand van het betreffende jaarverslag, goedkeuring te kunnen verlenen aan de minister voor het gevoerde financieel beheer (artikel 2.40 CW 2016, 2e lid).

De verklaring van goedkeuring nemen wij op in ons rapport *Staat van de rijksverantwoording*. Hierin geven wij een beschouwing over het jaar dat is onderzocht. Onze financiële oordelen zijn bestuurlijke oordelen van het college van de Algemene Rekenkamer en geen controleverklaring zoals een accountant afgeeft. Wij kunnen bij onze verklaring een aantekening plaatsen als wij bezwaar hebben gemaakt tegen het financieel beheer, de materiële bedrijfsvoering of de verantwoording daarover en dat bezwaar handhaven (artikel 7.22 CW 2016, 6e lid).

Wij onderzoeken de jaarverslagen van de ministeries. De inhoud van de jaarverslagen is uitgewerkt in de Regeling rijksbegrotingsvoorschriften. De minister is verantwoordelijk voor het opstellen van het jaarverslag (artikel 2.29 CW 2016, 2e lid).

Wij onderzoeken of de financiële verantwoordingsinformatie voldoet aan de normen van rechtmatigheid, betrouwbaarheid en ordelijkheid. Ook onderzoeken we of de jaarverslagen op de juiste manier zijn ingericht (artikel 3.8 CW 2016, 1e lid).

Voor de normen voor onderzoek naar financiële informatie (financial audit) sluiten de ISSAI's aan bij de internationale controlestandaarden: de International Standards of Auditing (ISA). Deze standaarden stellen gedetailleerde eisen aan de planning en

uitvoering van een controle en aan de rapportage daarover. Wij passen de ISSAI's toe, rekening houdend met de comptabele regelgeving en de inrichting van het Nederlandse controlebestel. Dit geldt met name voor de toepassing van de standaarden voor de formulering van financiële oordelen en voor het gebruikmaken van de certificerende auditwerkzaamheden uitgevoerd door de interne auditdienst ADR.

De ADR controleert alle jaarverslagen van de ministeries, fondsen en overige begrotingshoofdstukken en geeft hierover afzonderlijke controleverklaringen af. Om het controlebestel zo doelmatig mogelijk in te richten en dubbele controlelasten te voorkomen, maken wij zoveel mogelijk gebruik van de controlewerkzaamheden van de ADR. Op basis van risicoanalyse bepalen wij wat we toetsen en stellen daarmee vast of de controlewerkzaamheden van de ADR goed zijn uitgevoerd en of de bevindingen hebben geleid tot de juiste oordelen. Daartoe reviewen wij de controle door de ADR en voeren wij aanvullende eigen controles uit. Daarnaast liggen onze opdracht en de formulering van ons oordeel vast in de Comptabiliteitswet.

Wij leggen onze bevindingen en conclusies uit het onderzoek vast in een rapport per jaarverslag (artikel 7.14 CW 2016, 1e lid). De Algemene Rekenkamer geeft bestuurlijke oordelen over de betrouwbaarheid, ordelijkheid en rechtmatigheid op totaalniveau en op artikelniveau.

Belangrijke fouten en onzekerheden lichten wij toe als uitzondering bij ons oordeel. Een fout of onzekerheid kan om 2 redenen belangrijk zijn:

- op grond van de financiële omvang, als de fout of onzekerheid hoger is dan de tolerantiegrens;
- op grond van de aard van de fout, los van de financiële omvang.

Deze fouten en onzekerheden nemen wij op in een toelichtende paragraaf bij ons oordeel.

Bedrijfsvoering

De minister is verantwoordelijk voor:

- de bedrijfsvoering van het ministerie;
- periodiek onderzoek van de doeltreffendheid en doelmatigheid van die bedrijfsvoering;
- het begrotingsbeheer en de daartoe gevoerde administraties;
- het financieel beheer en de daartoe gevoerde administraties;
- het materieelbeheer voor zover dat betrekking heeft op roerende zaken, en de daartoe gevoerde administraties (artikel 4.1 CW 2016, 2e lid);
- het opstellen van het jaarverslag (artikel 2.29 CW 2016, 2e lid).

Wij onderzoeken of:

- het begrotingsbeheer ordelijk en controleerbaar is (artikel 3.2 CW 2016);
- het financieel beheer doelmatig, rechtmatig, ordelijk en controleerbaar is (artikel 3.2 CW 2016);
- het verwerven, beheren en afstoten van materieel doelmatig, rechtmatig, ordelijk en controleerbaar is (artikel 3.4 CW 2016);
- de financiële administratie betrouwbaar en controleerbaar wordt ingericht en gevoerd (artikel 3.5 CW 2016);
- de overige onderdelen van de bedrijfsvoering, zoals informatiebeveiliging, IT-beheer, management control, sturing en toezicht, voldoen aan de daaraan te stellen eisen;
- de niet-financiële verantwoordingsinformatie in het jaarverslag over de bedrijfsvoering voldoet aan de norm van betrouwbare totstandkoming, en of deze niet strijdig is met de financiële verantwoordingsinformatie (artikel 3.9 CW 2016).

De eisen waaraan de bedrijfsvoering moet voldoen, zijn uitgewerkt in lagere regelgeving en/of opgenomen in beoordelingskaders die de Algemene Rekenkamer of andere organisaties hebben opgesteld. Waar dat van belang is, vermelden wij het normenkader dat wij hebben gehanteerd.

Wij onderzoeken niet ieder jaar alle onderdelen van de bedrijfsvoering. In plaats daarvan maken we een selectie op basis van risicoanalyse en periodiciteit. Als wij in ons onderzoek tekortkomingen constateren in de bedrijfsvoering, vermelden wij deze. Wij spreken dan van (ernstige) onvolkomenheden. In onze rapporten geven we niet alleen informatie over de onvolkomenheden, maar ook over belangrijke risico's en aandachtspunten.

Daarnaast vermelden we in onze rapporten de uitkomsten van ons onderzoek naar de totstandkoming van de bedrijfsvoeringsinformatie in het jaarverslag. We onderzoeken of deze informatie betrouwbaar tot stand is gekomen. Daarbij kijken we vooral naar het proces en minder naar de informatie zelf.

Het jaarverslagonderdeel dat we hiervoor hebben onderzocht is de uiteenzetting over de bedrijfsvoering (namelijk: uitzonderingsrapportage voor 4 verplichte onderdelen, rijksbrede bedrijfsvoeringsonderwerpen en belangrijke ontwikkelingen en verbeteringen in de bedrijfsvoering). Verder geven wij in ons verantwoordingsonderzoek aan of de bedrijfsvoeringsinformatie al dan niet strijdig is met de financiële verantwoordingsinformatie. Op www.rekenkamer.nl/verantwoordingsonderzoek-2022 staat welke werkzaamheden wij hebben uitgevoerd voor ons onderzoek naar de totstandkoming van de bedrijfsvoeringsinformatie.

Beleidsresultaten

De minister is verantwoordelijk voor:

- ontwikkeling, vaststelling en uitvoering van het beleid (artikel 3.1 CW 2016);
- toezicht op de uitvoering van het beleid;
- periodiek onderzoek van de doeltreffendheid en doelmatigheid van het beleid;
- de in de begroting opgenomen informatie;
- de in het jaarverslag opgenomen informatie (artikel 4.1 CW 2016).

Wij onderzoeken of:

- het beleid doeltreffend en doelmatig is (artikel 7.16 CW 2016);
- de niet-financiële verantwoordingsinformatie in het jaarverslag over het beleid voldoet aan de norm van betrouwbare totstandkoming en of deze niet strijdig is met de financiële verantwoordingsinformatie (artikel 3.9 CW 2016).

In ons onderzoek gaat het vooral om de vraag of de burger waar voor zijn geld krijgt en of de ministers het parlement hierover voldoende informeren. Wij selecteren de beleidsterreinen voor onze onderzoeken op basis van risicoanalyse en maatschappelijke relevantie.

Naast ons onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het gevoerde beleid, vermelden we in het verantwoordingsonderzoek de uitkomsten over de totstandkoming van de beleidsinformatie in het jaarverslag. We onderzoeken of deze informatie betrouwbaar tot stand is gekomen. Daarbij kijken we vooral naar het proces en minder naar de informatie zelf. We hebben hiervoor deze onderdelen in het jaarverslag onderzocht:

- het niet-financiële deel van de toelichting bij de diverse begrotingsartikelen;
- de uiteenzetting over het gevoerde beleid (beleidsverslag);
- de verplichte bijlagen.

Verder geven wij in ons verantwoordingsonderzoek aan of de beleidsinformatie al dan niet in strijd is met de financiële verantwoordingsinformatie.

Op www.rekenkamer.nl/verantwoordingsonderzoek-2022 staat welke werkzaamheden wij hebben uitgevoerd voor ons onderzoek naar de totstandkoming van de beleidsinformatie.

Bijlage 2 Literatuur

Algemene Rekenkamer (2020) *Overleg op grond van art. 7.40 CW 2016 inzake de voorgenomen wijziging CW t.b.v. het creëren van een wettelijke grondslag voor het Nationaal Groeifonds*. 31 augustus 2020.

Minister van EZK (2022). *Vaststelling van de begrotingsstaat van het Nationaal Groeifonds voor het jaar 2023. Nota van Wijziging*. 17 november 2022. Tweede Kamer, vergaderjaar 2022-2023, 36 200 L, nr. 6.

Minister van EZK (2023a). *Jaarverslag en Slotwet van het Nationaal Groeifonds 2022*. Tweede Kamer, vergaderjaar 2022-2023, nr. 1.

Minister van EZK (2023b). *Informatieverzoek Commissie EZK Monitoring en Evaluatie van het Nationaal Groeifonds*. Brief d.d. 16 februari 2023.

Raad van State (2020) *Vaststelling van de begrotingsstaat van het Nationaal Groeifonds (XIX) voor het jaar 2021*. Tweede Kamer, vergaderjaar 2020-2021, 35570-XIX, nr. 3.

Algemene Rekenkamer

Postbus 20015

2500 EA Den Haag

070 342 44 00

voorlichting@rekenkamer.nl

www.rekenkamer.nl

De tekst in dit document is
vastgesteld op 4 mei 2023.

Dit document is op 17 mei 2023
aangeboden aan de
Tweede Kamer.

Den Haag, mei 2023